

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 8935/2021
09.02.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Гордане Комненић и Драгане Миросављевић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Богдан Јовановић, адвокат из ..., против тужене ББ из ..., чији је пуномоћник Лазар Вукићевић, адвокат из ..., ради утврђења, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 955/21 од 22.04.2021. године, исправљене решењем истог суда Гж 955/21 од 30.09.2021. године, у седници одржаној 09.02.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиле изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 955/21 од 22.04.2021. године, исправљене решењем Гж 955/21 од 30.09.2021. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Сомбору П 663/20 од 10.12.2020. године, ставом првим изреке, одлучено је да се тужбени захтев тужиле усваја. Ставом другим изреке, утврђено је да је пуноважно усмено завештање које је покојни ВВ, бивши из ..., дана ...2019. године сачинио пред сведоцима ГГ из ..., ДД и ЋЋ, из ..., као сведоцима усменог завештања, а које је по изјавама сведока усменог завештања проглашено пред Основним судом у Сомбору под бројем О 1766/19 од 05.11.2019. године, којим завештањем је своју имовину оставио у наслеђе својој ванбрачној супрузи АА, а што је тужена дужна да призна и трпи да се након правоснажности ове пресуде настави прекинут оставински поступак и заоставштина оставитељу расправи у складу са пуноважним усменим завештањем оставиоца, на начин и под условима који су законом утврђени. Ставом трећим изреке, тужена је обавезана да тужилци накнади трошкове парничног поступка у износу од 79.500,00 динара, са законском затезном каматом од дана извршности пресуде.

Апелациони суд у Новом Саду је пресудом Гж 955/21 од 22.04.2021. године, која је исправљена решењем истог суда Гж 955/21 од 30.09.2021. године, ставом првим изреке, жалбу тужене усвојио и пресуду Основног суда у Сомбору П 663/20 од 10.12.2020. године, преиначио тако што је одбио захтев тужиле да се утврди да је пуноважно усмено завештање које је покојни ВВ, бивши из ..., дана ...2019. године сачинио пред сведоцима ГГ, ДД и ЋЋ, као сведоцима усменог завештања, а које је по

изјавама сведока проглашено пред Основним судом у Сомбору под бројем О 1766/19 од 05.11.2019. године, којим завештањем је своју имовину оставио у наслеђе својој ванбрачној супрузи АА, а што би тужена била дужна да призна и трпи да се након правноснажности пресуде настави прекинут оставински поступак и заоставштина оставитеља расправи у складу са пуноважним завештањем оставиоца и тако што је обавезана тужиља да туженој накнади трошкове парничног поступка у износу од 100.650,00 динара. Ставом другим изреке, тужиља је обавезана да туженој накнади трошкове другостепеног поступка у износу од 154.200,00 динара. Ставом трећим изреке, одбијен је захтев тужиље за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужиља је изјавила благовремену ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду, применом одредбе члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11.... 18/20) и утврдио да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности, а у поступку пред другостепеним судом нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. тог Закона, на које ревидент указује. Наводима ревизије ревидента о томе да побијана другостепена пресуда нема разлоге о битним чињеницама, а да о битним чињеницама постоји противречност са садржином списка и исправа, указује се на битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. Закона о парничном поступку, која није разлог за изјављивање ревизије, у смислу одредбе члана 407. став 1. тачка 2. Закона о парничном поступку.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиља је ванбрачна супруга сада покојног ВВ, док је тужена његова сестра од тетке. Покојни ВВ и тужиља су били у браку од 1993. године до развода који је уследио након три године брачне заједнице, међутим, наставили су да живе у ванбрачној заједници на салашу у власништву тужиље, све до ВВ смрти. Покојни ВВ је издавао свој стан у ... који је наследио од родитеља, а у том стану је живео ЕЕ са породицом код кога је ВВ одлазио по закупнину сваког 1.ог до 5.ог у месецу. Последњи пут, покојни ВВ је лично преузео закупнину 01.07.2019. године и тада се жалио да се осећа лоше пошто је имао повишен притисак и осећао „пробадање“ у леђима, због чега је користио масажер на струју, након чега би му било боље. Почетком јуна 2019. године, покојни ВВ је био у болници у ... где му је урађена анализа крви, а резултати су били добри. Потом је отишао на преглед код лекара опште праксе који га је упутио да се јави специјалисти у ... . На салаш где је тужиља живела са туженим ВВ, ...2019. године дошао је њихов пријатељ ГГ, а потом су дошли и ДД и ЂЂ, па је тада, у разговору са њима, ВВ рекао да има стан у ... који оставља тужиљи, јер га је она целог живота „држала и била у муци уз њега“. Потом се ВВ здравствено стање погоршавало, па га је познаник одвезао код дежурног лекара, а затим и у болницу где је био до ...2019. године, када је преминуо. ГГ, ДД и ЂЂ, су 05.11.2019. године, у Основном суду у Сомбору, дали изјаве о усменом завештању под бројем О 1766/19. Тужена је законски наследник покојног ВВ који није имао деце. Покојни ВВ је волео да чита и имао је пуно књига.

Код овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је тужбени захтев тужиле усвојио, пошто је закључио да је усмено завештање покојног ВВ пуноважно, у смислу одредбе члана 110. Закона о наслеђивању, јер он, због свог здравственог стања и околности у којима се налазио није био у могућности да сачини писмено завештање.

Другостепени суд је, супротно закључку првостепеног суда, нашао да у конкретном случају изузетне прилике нису постојале јер околност да се покојном ВВ, након саопштавања последње воље, касније, погоршавало здравствено стање, те да је у болници провео наредне дане до своје смрти, не могу сматрати изузетним приликама у смислу одредбе члана 110. Закона о наслеђивању, пошто је било времена и могућности да покојни ВВ састави редовно завештање, било писмено завештање пред сведоцима, било својеручно завештање, имајући у виду да је био писмен.

По оцени Врховног касационог суда другостепени суд је правилном применом материјалног права закључио да у конкретном случају нису постојале изузетне прилике пошто је покојни оставилац имао могућност да сачини писмено завештање.

Одредбом члана 110. став 1. Закона о наслеђивању („Службени гласник РС“, бр. 46/95), прописано је да завешталац може последњу вољу усмено изрећи пред три истовремено присутна сведока ако због изузетних прилика не може сачинити писмено завештање.

Усмено завештање је изузетна форма завештања која може да се користи само у случају да завешталац, услед дејства изузетних прилика, није у могућности да сачини било који други облик завештања односно завештање у писменом облику. Објективна компонента изузетних прилика погађа једну већу или мању групу људи у вези неког неотклоњивог и опште познатог догађаја који их је задесио и битно погоршао њихов животни положај какви су случајеви рата, земљотреса, пожара, поплава и слично. Субјективна компонента изузетних прилика односи се на догађај и прилику у којој се нашао завешталац, а која погађа искључиво његову личност у том смислу да је наступила изненада и да он лично, због наступања таквих околности није у могућности да сачини писмено завештање. Притом, завешталац не може да се определи да сачини усмено завештање само зато што му је то погодније, уколико не постоје изузетне околности које га спречавају да сачини писмено завештање.

У конкретном случају, правилно је другостепени суд закључио да је завешталац имао времена и могућности да састави редовно завештање, јер у време када је присутним сведоцима саопштио да жели да свој стан у ... остави тужилци, ВВ болест није спречавала да се нормално креће, говори и пише, нити је он имао сазнање да је тешко болестан. С тим у вези, болест и животно доба завештаоца, саме за себе не могу да се сматрају изузетним приликама ако је према месту где је завешталац живео, према средини у којој се кретао, објективно и субјективно имао могућност да састави писмено завештање, што је овде случај.

Наводима ревизије ревидента о томе да је покојни ВВ ...2019. године примљен у Општу болницу у ... на одељење неурологије где је окарактерисан као „лакши болесник“, а да је ...2019. године пребачен на интерно одељење ради допуне дијагностике и због погоршавања здравственог стања, због чега је и преминуо ...2019.

године, не доводи се у сумњу правилност побијане пресуде. Ревидент у ревизији указује да, имајући у виду описани след догађаја, није било ни времена ни могућности да завешталац састави редовно завештање у било ком облику. Међутим, постојање изузетних прилика цени се у односу на околности које су постојале у време када је завештање сачињено. У конкретном случају, ...2019. године, када је пред сведоцима ГГ, ДД и ЂЂ, покојни ВВ саопштио да свој стан у ... оставља тужиљи, изузетне прилике нису постојале, јер је тада покојни ВВ имао могућност да сачини писмено завештање. Због тога, ревидент неосновано указује на погрешну примену материјалног права.

Правилна је и одлука о трошковима парничног поступка јер је донета правилном применом одредбе члана 153. став 1. и 154. Закона о парничном поступку.

Из изложених разлога, Врховни касациони суд је одлуку као у изреци донео применом одредбе члана 414. став 1. Закона о парничном поступку.

**Председник већа - судија
Добрила Страјина, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**